

A Fővárosi Ítéltábla a ... ügyvéd ... által képviselt ... felperesnek - a ... ügyvéd ... által képviselt ... I. rendű, valamint ... II. rendű alperes ellen lízingdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. január 20. napján meghozott 10. számú ítélete ellen az alperesek részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltségre is kiterjedően részben és akként változtatja meg, hogy a marasztalás tőke összegét 77.116.965 (hetvenhétmillió-egyszáztizenhatezer-kilencszázhatvanöt) forintra, a felperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.946.000 (egymillió-kilencszáznegyvenhatezer) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül együttesen fizessenek meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint + ÁFA másodfokú perköltséget;

kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 150.000 (százötvenezer) forint jogorvoslati illetéket, a további 2.350.000 (kettőmillió-háromszázötvenezer) forint jogorvoslati illetéket az állam viseli.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperest a II. rendű alperes egyéni vállalkozó alapította 2004. január 16-án. A céget a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság mint Cégbíróság 2004. március 8-i hatállyal jegyezte be I.rendű alperes neve elnevezéssel.

A felperes mint lízingbeadó és az I. rendű alperes mint lízingbevevő 2009. október 9. napján pénzügyi lízingszerződést kötött a szerződés 1. fejezetében megjelölt (nyerges vontatók, tehergépkocsi, pótkocsi és félpótkocsi) lízingtárgyakra.

A II. rendű alperes 2010. május 31-én módosította az I. rendű alperes alapító okiratát, az ennek bejelentése alapján 2010. július 1-jén meghozott változásbejegyző végzés szerint 2010. május 31-i hatállyal az I. rendű alperes elnevezése ... elnevezésre módosult.

A felperes 2010. június 10. napján a szerződés 53.5. pontjára figyelemmel azonnali hatállyal felmondta a lízingszerződést, mert az I. rendű alperes fizetési kötelezettségeit megszegte.

A felperes 2010. november 8. napján kelt levelében felszólította az I. rendű alperest lejárt tartozása megfizetésére, a lízingszerződésből eredő követelését 71.616.965 forint összegben megjelölve.

A felperes 2011. január 6. napján előterjesztett, utóbb módosított keresetében az I. rendű alperest a Ptk. 318. § (1) és 339. § (1) bekezdése alapján 77.116.965 forint és ezen összegnek 2010. november 9. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni azzal, hogy amennyiben a követelés az I. rendű alperestől behajthatatlan, azt a II. rendű alperes köteles megfizetni. A kereseti előadás szerint az I. rendű alperes a lízingszerződés azonnali hatályú felmondását követően a felmondásból eredő fizetési kötelezettségét többszöri felszólítás ellenére sem teljesítette. A felperes hangsúlyozta, a II. rendű alperes felelősségének a 2010. május 31-i alapító okirat módosításával történt korlátozása az I. rendű alperes jogalanyiségát nem érintette, következésképpen elsődlegesen az I. rendű alperes köteles helytállni a felmondott lízingszerződésből eredő tartozások megfizetéséért. A II. rendű alperes mögöttes felelősségének alapjául az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 27. és 28. §-át jelölte meg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy az I. rendű alperes „perbeli legitimációval” nem rendelkezik, a felperessel nem az I. rendű alperes kötött szerződést, hiszen az I. rendű alperest 2010. július 1-jén jegyezték be a cégnyilvántartásba. Ezt meghaladóan alperesek a kereset jogalapját és összecszerűségét elismerték. Ugyanakkor 7.214.170 forint és 1.586 euró összegben beszámítási kifogást terjesztettek elő, azt állítva, a II. rendű alperes a lízingtárgyakon a beszámítási kifogással érintett összeg erejéig értéknövelő beruházásokat végzett, melyek leszerelésére a felperes az ÁSZF VII.36. pontjában foglaltak ellenére nem adott lehetőséget és azokkal együtt értékesítette a lízingtárgyakat.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherre vonatkozó, a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást követően mellőzés terhével felhívta az alpereseket a beszámítási kifogással összefüggő bizonyítási indítványuk előterjesztésére. A felhívásra alperesek szakértő bevonására tettek indítványt, melyet utóbb visszavontak, és a per tárgyalásának felfüggesztését indítványozták. Hivatkozásuk szerint a per elbírálásának előkérdése a Nyíregyházi Rendőrkapitányság előtt számon a II. rendű alperes mint feljelentő által a beszámítási kifogás alapjául szolgáló tárgyak felperesi eltulajdonítása miatt kezdeményezett büntető eljárás

eredménye, ugyanis ezen büntető eljárásban nyerhet bizonyítást az alperesi beszámítási kifogással érintett értéknövelő beruházások ténye és összepszerűsége. (A II. rendű alperes 2012. január 6. napján tett feljelentésében az értéknövelő beruházások eltulajdonításával a felperes ügyvezetőjét gyanúsította.)

Az elsőfokú bíróság 2012. január 20. napján kelt, 15.G.40.755/2011/10. számú ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 82.169.761 forintot, és ezen összegnek 2010. november 9. napjától a kifizetés napjáig járó évi 15 % mértékű késedelmi kamatát, továbbá 2.150.000 forint perköltséget. A követelés I. rendű alperestől behajthatatlansága esetére a II. rendű alperest kötelezte a marasztalási összeg felperesnek történő megfizetésére. A Ptk. 198. §-ának felhívását követően az elsőfokú bíróság rögzítette, lízingszerződés a felperes és az I. rendű alperes között jött létre, a 2009. évi CXV. törvény 28. §-ára figyelemmel nincs jelentősége az I. rendű alperes egyéni cég korlátolt felelősségi formára áttérésének, a módosítás az I. rendű alperes jogalanyiságát nem érintette, az I. rendű alperes ezért alaptalanul hivatkozott perbeli legitimációja hiányára. Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában kiemelte, hogy az alperesek a kereset jogalapját és összepszerűségét nem vitatták, a keresettel szemben előterjesztett beszámítási kifogásuk vonatkozásában pedig bizonyítási kötelezettségüknek felhívás ellenére nem tettek eleget, ezért a beszámítási kifogás nem vezethetett eredményre. A tárgyalás felfüggesztésére irányuló alperesi kérelmet az elsőfokú bíróság azért találta megalapozatlannak, mert kifejtett álláspontja szerint a feljelentésben körülírt bűncselekmény esetleges megállapítása nem előkérdése a per eldöntésének. A II. rendű alperes mögöttes felelősségét a 2009. évi CXV. törvény 27. és 28. §-a alapján állapította meg.

Az ítélet ellen az I., II. rendű alperesek jelentettek be fellebbezést, melyben - tartalma alapján - az I. rendű alperessel szemben a felperes keresetének elutasítását, ezt meghaladóan az ítélet hatályon kívül helyezését kérték. Előadásuk szerint az I. rendű alperesnek nem volt perbeli legitimációja, hiszen a korlátolt felelősségű egyéni cég a szerződést megkötő egyéni cég tartozásáért nem felel, az egyéni cég tartozásáért kizárólag a II. rendű alperes felelős. A fellebbezés érvelése szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértéssel utasította el az alperesek tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmét, hiszen a beszámítási kifogásban hivatkozott berendezések, értéknövelő beruházások értéke kizárólag a nyomozás eredményeképpen tisztázható, bizonyítható, a per felfüggesztésének a Pp. 152. § (1) bekezdése szerinti feltételei ezért fennállnak.

A másodfokú tárgyaláson alperesek fellebbezésüket kiegészítették, vitatták a felperesi elszámolás összepszerűségét, továbbá hivatkozásuk szerint az elsőfokú bíróság ítéletében túlterjeszkedett a felperes 77.116.965 forintra leszállított keresetén.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, lényegében helyes indokai alapján.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint megalapozott.

Az alperesi ellenkérelemben, illetve fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítélőtábla mindenekelőtt az I. rendű alperes passzív perbeli legitimációját vizsgálta.

Az egyéni vállalkozásról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (Etv.) 20. § (1) és 24. § (1) bekezdése értelmében az egyéni cég a cégjegyzékbe való bejegyzéssel, a bejegyzés napjával jön létre.

A bejegyzett egyéni cég jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany (20. § (1) bekezdés), amelyet saját cégneve alatt jogok illetnek és kötelezettségek terhelnek.

A 27. § (1) bekezdése szerint az egyéni cég tartozásaiért elsődlegesen maga a cég felel, a tag felelőssége mögöttes.

A tag mögöttes felelőssége a 2012. január 1-ig hatályos szabályozás szerint (27. § (1) bekezdés) korlátlan vagy korlátozott lehetett az alapító okirat rendelkezéseinek megfelelően. A 28. § továbbá arra is lehetőséget biztosított, hogy a tag felelősségének módját az alapító okirat módosításával megváltoztassa, és azt az alapító okirat benyújtásával a cégbíróságnak bejelentse. Az alapító okirat módosítása azonban csak és kizárólag a jövőre nézve volt irányadó, a felelősség ezen alapító okiratba foglalt korlátozásáig keletkezett kötelezettségekért a tag továbbra is korlátlanul felelt. A felelősség korlátozása továbbá sem az egyéni cég jogalanyiságát, sem a tag felelősségének mögöttes jellegét nem érintette, a felelősség korlátozása következtében az egyéni cég nem szűnt meg, és nem jött létre új egyéni cég (jogalany). (A 2006. évi V. törvény (Ctv.) 62. § (4) bekezdése értelmében az egyéni cég megszűnése is csak a cégjegyzékből való törléssel következik be.)

A perbeli esetben a felperes 2009. október 9-én az I. rendű alperessel kötött lízingszerződést. Az I. rendű alperes jogalanyiságát a II. rendű alperesi tag felelősségének az alapító okirat 2010. május 31-i módosításával történt korlátozása a kifejtettek szerint nem érintette. Tévesen és megalapozatlanul hivatkoztak ezért az alperesek az I. rendű alperes passzív perbeli legitimációjának hiányára.

Ugyancsak tévesen sérelmezték alperesek fellebbezésükben azt, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperesi feljelentés alapján folyamatban levő büntető eljárás jogerős befejezéséig a per tárgyalását nem függesztette fel.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A Pp. 152. § (1) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás büntető bírói vagy államigazgatási hatáskörbe tartozik, a bíróság a per tárgyalását ennek az eljárásnak

jogerős befejezéséig felfüggesztheti. A folyamatban levő büntetőeljárás, vagy egyéb hatósági eljárás tehát a per tárgyalásának felfüggesztésére akkor szolgálhat alapul, ha annak eredménye a perbeli jogvita elbírálásának előkérdése.

A perbeli esetben a beszámítási kifogás megalapozottsága körében az alperesek mindenképp azt tartoztak bizonyítani, hogy a beszámítási kifogásban megjelölt értékű beruházást valósítottak meg a lízingtárgyon. Ennek bizonyítása és a II. rendű alperesi feljelentés alapján folyamatban lévő büntetőeljárás között pedig a rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáróan megállapíthatóan nem áll fenn olyan összefüggés, amelyre tekintettel a büntetőeljárás kimenetele a jelen perben érvényesíteni kívánt alperesi beszámítási kifogás elbírálásának előkérdését képezné és így alapul szolgálhatna a büntetőeljárás befejezéséig a per felfüggesztésére. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte a per felfüggesztését.

A folyamatba tett büntetőeljárásra utaló hivatkozást meghaladóan a beszámítási kifogás körében az alperesek további bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, a beszámítási kifogás megalapozottságát nem bizonyították, így az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményeit maradéktalanul helytállóan levonva utasította el az alperesek beszámítási kifogását.

Az alperesek fellebbezési tárgyaláson előterjesztett fellebbezés kiegészítésükben a felperesi elszámolásösszegezését is vitatták.

Ugyanakkor a per irataiból megállapíthatóan az alperesek az elsőfokú eljárás során a 2011. december 2. napján tartott tárgyalásról készült 8. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített, a jogi képviselőjük útján tett (2. oldal negyedik és hetedik bekezdés) nyilatkozatukban sem a kereset jogalapját, sem összegezését nem tették vitássá; nem tartották fenn azon korábbi védekezésüket, amely szerint a felperes a lízingtárgyakat áron alul értékesítette; elfogadták a felperes keresetéhez benyújtott szakértői véleményekben kimunkált összegezését, elismerték a késedelmi kamat felszámításának jogszerűségét, továbbá nem vitatták az idő előtti lezárási díjként felszámított 2.023.913 forint összeget sem. A fellebbezési határidő lejártáig a kereset jogalapját, összegezését az alperesek a másodfokú eljárásban sem tették vitássá.

Ennek tükrében a fellebbezési tárgyaláson a felperesi elszámolásösszegezését illetően előadott alperesi kifogások - a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel - már nem voltak érdemben vizsgálhatók.

A Pp. 215. §-a szerint a döntés nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, illetve az ellenkérelmen; ez a szabály a főkövetelés járulékaire (kamatt, költség, stb.) is kiterjed.

A felhívott jogszabályhely alapján a bíróság érdemi döntésének mindenképp a felperes kereseti kérelme szab korlátot, ennek megfelelően a bíróság nem ítélt meg többet, mint amennyit a felperes keresetében kér.

A per iratai alapján nem kétséges, hogy a felperes 2011. február 22-én érkezett „érdemi észrevétel” megnevezésű beadványának utolsó bekezdésében a kereseti kérelmét 77.116.965 forint összegre leszállította; majd keresetét a 2011. július 11. napján tartott tárgyaláson (5. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal első bekezdés) a leszállított összegben tartotta fenn.

A fentiekből következik, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetén túlterjeszkedett akkor, amikor 77.116.965 forintot meghaladó összegben marasztalta az alpereseket. Ezt a lényeges eljárási szabálysértést a Fővárosi Ítéltáblának a fellebbezés és az ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül észlelnie kellett. Ugyanakkor miután a másodfokú eljárásban az eljárási szabálysértés orvosolható, az ítéltábla a jogkövetkezményeket nem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével, hanem akként vonta le, hogy az elsőfokú ítéletben meghatározott marasztalási összeget a felperes fenntartott keresetével egyező összegre leszállította, továbbá az elsőfokú ítéletet a pernyertesség-pervesztesség megváltozott (94%-6% a felperesre kedvezőbben) arányára tekintettel a perköltséggel összefüggésben is részben megváltoztatta; egyebekben az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fenti indokolásbeli kiegészítéssel helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A másodfokú eljárásban is irányadó pernyertességi-pervesztességi arálynak megfelelően a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a döntő részben pernyertes felperes javára kötelezte az alpereseket ügyvédi munkadíj megfizetésére. Az ítéltábla az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenység figyelembevételével határozta meg. Az alperesek illetékfeljegyzési joga folytán felmerült le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket a peres felek pernyertességük-pervesztességük arányában viselik a Pp. 81. § (1), az Itv. 64. §, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. február 26.

dr. Felker László s.k.,
a tanács elnöke

dr. Senyei György s.k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.,
bíró